

Returadresse: Arkivverket
Pb 4013 Ullevål Stadion
0806 OSLO

ARKIVVERKET

BANE NOR SF
Postboks 4350
2308 HAMAR

Dato	15.3.2021
Din ref.	202101253-12
Vår ref.	2021/3260
Saksbehandler	HANKNU/BEVAR

Vedtak om bevaring - NSB biblioteket

Vi viser til brev av 12. februar 2021, hvor Bane NOR har oversendt bevarings- og kassasjonssøknad for materialet etter NSB Biblioteket.

Materialet stammer i hovedsak fra perioden 1865-2015, og utgjør om lag 147 hyllemeter med materiale av og om NSB og Jernbaneverket. Bane NOR foreslår å bevare materialet i sin helhet, blant annet siden materialet ikke er knyttet opp mot enkeltsaker i sakarkivet, og siden materialet består av en unik samling med dokumentasjon som gir innsikt og innblikk i norsk jernbanehistorie.

Arkivverket er enig i de vurderinger som Bane NOR har gjort. Med hjemmel i arkivloven § 12, jf. arkivforskriften § 16, vedtar Riksarkivaren at arkivet etter NSB Biblioteket skal bevares.

Arkivverket vil infomere om at kravet til avlevering er at materialet minst er 25-30 år gammelt, jf. riksarkivarens forskrift § 6-2. Arkivverket har svært begrenset depotplass tilgjengelig de nærmeste årene. Riksarkivarens forskrift (kap. 8) åpner opp for mediekonvertering av papirarkiv med elektronisk register. Vi ber dere vurdere om dette kan være et alternativ for materialet som dekkes av bevaringsvedtaket. Ta gjerne kontakt med fagdirektør Stian Norli for nærmere informasjon: stno@arkivverket.no.

Med hilsen

Espen Sjøvoll
avdelingsdirektør

Anne Aune
fagdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

ARKIVVERKET
Postboks 4013 Ullevål stadion
0806 OSLO

Dato: 12.02.2021
Saksref: 202101253-12
Deres ref.:
Side: 1 / 3

Vår saksbehandler: Anette Glestad
Telefon: +47 22455477
Mobil:
E-post: Anette.Glestad@banenor.no

Bevarings- og kassasjonssøknad - NSB biblioteket

Bane NOR har engasjert Stiftelsen Asta for å ordne deler av arkivet etter Norges statsbaner (NSB). Arkivmaterialet er fra perioden 1960-1996 og består av totalt ca. 700 hyllemeter. Denne bevarings- og kassasjonssøknaden gjelder for 147 hyllemeter med bibliotekmateriale fra *NSB Bibliotek*. Bevarings- og kassasjonsvurderingen er gjort på basis av bevaringskriteriene som er foreslått i Bevaringsutvalgets rapport 2002.

Kort omtale av arkivskaper:

Biblioteket ved NSBs hovedstyre ble etablert i 1923, men det har vært samlinger av bøker og tidsskrifter ved Statsbanene også før den tid. I 1947 ble biblioteket reorganisert, og den første heltidsansatte bibliotekaren ble ansatt. Samme år ble det også opprettet en biblioteknemnd i Hovedstyre med en representant fra hver avdeling.

Hovedstyrets bibliotek var et fagbibliotek som skulle stå til rådighet for alle tjenestemenn i NSB. Formålet var å bistå tjenestemennene med nødvendig faglitteratur i forbindelse med vanlig saksbehandling, spesielle utredninger og undersøkelser eller annen virksomhet knyttet til arbeidet ved NSB. Biblioteket fungerte også som sentralbibliotek for distrikter og anlegg.

Biblioteket lå under Hovedstyrets administrasjonsavdeling og den tidligere nevnte biblioteknemnd hadde tilsyn med bibliotekets drift.

Biblioteket samlet alt som ble utgitt av NSB, fra vanlige trykksnummer til utvalgsinnstillinger og studierapporter. Biblioteket inneholdt alt fra spesiallitteratur, som bygningsteknikk, elektroteknikk, geoteknikk til jus, materialprøving, kjemisk teknologi, arkitektur og markedsanalyser for å nevne noen områder.

Biblioteket benyttet seg av det Universelle desimalklassifikasjonssystemet, som brukes til klassifikasjon av bøker og småtrykk.

Biblioteket ble avviklet 1. juli 2020.

Kort omtale av materialet:

Det aktuelle materialet stammer hovedsakelig fra perioden ca. 1865-2015.

Samlingen etter *NSB Biblioteket* består av 147 hyllemeter med materiale av og om NSB og Jernbaneverket. Samlingen dokumenterer drift og vedlikehold, personale og organisasjon. Eksempler på emner som finnes i samlingen er konsekvensutredninger, trafikkberegninger, samfunnsøkonomiske lønnsomhetsberegninger, ulykkesrapporter, norsk jernbaneplan, nasjonal transportplan, lærebøker, virksomhetsplaner, handlingsprogram, overenskomster, statutter, instruksjer, verneplaner for kulturminner, NSBs bygningsregistreringer, NSBs krigshistorie og rutebøker. Av det eldre materialet kan nevnes driftsberetninger fra de første jernbanelinjene, avslutningsrapporter, regelverk og rutiner for drift og personale (ulike typer håndbøker), statistikk for ulykker og sykefravær, interne rapporter fra diverse utvalg på emner som organisasjon/effektivisering/utvikling. Samlingen omfatter også en serie med FoU-rapporter.

Biblioteket bestod også av tidsskrifter og disse har spilt en vesentlig rolle for NSB, da det var der nyheter og teknikkens- og forskningens landevinninger først ble publisert. NSB produserte også selv noen tidsskrifter, bl.a. *Vårt Yrke* og *Tekniske meddelelser*.

Av andre eksempler på type materiale kan trykk nevnes. Trykk var tjenesteskriver utgitt av NSB. Tjenesteskriverne er en blanding av veiledninger, regelverk og rutiner for ulike deler av drift og vedlikehold.

Vurdering:

Det aktuelle materialet er produsert av NSB til internt bruk, som del av drift og vedlikehold, eller saksbehandling.

Dette er materiale som ikke er knyttet opp mot enkeltsaker i sakarkivet og dermed ikke del av det materialet som er under vurdering for avlevering.

Materiale produsert av NSB for allmenn publisering og annen faglitteratur ble levert til Nasjonalbiblioteket. Publikasjoner som ikke var relevante for Nasjonalbiblioteket ble kassert. Omfanget er dermed allerede betydelig redusert fra utgangspunktet.

Materialet som befinner seg i biblioteket etter NSB består av en unik samling med dokumentasjon som gir innsikt og innblikk i norsk jernbanehistorie.

Vi ber derfor om at bibliotekmaterialet bevares i sin helhet.

Materialet er vurdert formålene F1 og F2 i etter Bevaringsutvalgets rapport 2002.

F1: å dokumentere offentlige organers funksjoner i samfunnet, deres utøvelse av myndighet, deres rolle i forhold til det øvrige samfunn og deres rolle i samfunnsutviklingen.

F2: å holde tilgjengelig materiale som gir informasjon om forhold i samfunnet på et gitt tidspunkt, og som belyser samfunnsutviklingen.

Konklusjon:

Materialet fra *NSB Biblioteket* er en samling av unik dokumentasjon av norsk jernbanehistorie og er bevaringsverdig etter F1 og F2. Da materialet også tidligere er gjennomgått med tanke på kassasjon søker vi om at samlingen i sin helhet bevares.

Med vennlig hilsen

Anne Lise Arnesen
Seksjonssjef
Arkivsenteret

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Mottakere:

ARKIVVERKET

Kopi:

STIFTELSEN ASTA